



Kultur- og likestillingsdepartementet

Vår ref.
16. des.2024/55/24/NVIO/BRD

Høringsinnspill på forslag til endringer i merverdiavgiftskompensasjonsordningen

Bakgrunn

Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO) viser til høringsnotat fra Kultur- og likestillingsdepartementet (KLD) av 14. oktober 2024 om forslag til endringer i merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner.

Ordningen utgjør et substansielt bidrag inn i NVIOs årlige budsjett, både sentralt og lokalt, og forbundet takker for muligheten til å gi innspill i prosessen.

Regelstyrt ordning

Da Regjeringen utformet sin Hurdalsplattform lovet den «å gi full momskompensasjon gjennom en regelstyrt ordning til idrett, frivillighet og kultur». Dette skulle innebære at de foreninger og lag skulle få utbetalt det beløpet i momskompensasjon som de har krav på etter forskriften, uten risiko for at det var satt av for lite penger i statsbudsjettet.

Denne endringen må på plass da en slik ordning er et viktig insitament i frivilligheten og en økning i søknadsbeløp må tolkes som et positivt tegn på aktivitet i frivilligheten. Det var vel noe av det som var ønsket med å sette av et helt år som frivillighetens år i 2022. Å bruke et argument som at ved en innføring av dette vil det bli et større behov for å innføre sterkere kontrollmekanismer for kostnadskontroll synes nesten uvirkelig. Som frivillig organisasjon må NVIO gjøre de samme oppgavene forut for innsending av søknaden, enten den er regelstyrt eller ikke. Lotteri- og stiftelsestilsynet må også se over søknadene på samme måte. Argumentet synes noe tilfeldig.

Når man i tillegg vet at frivilligheten bidro med verdiskapning tilsvarende 78 milliarder kroner i 2018, burde det være på sin plass med en anerkjennelse av dette.

Avgrensning mot offentlig virksomhet

I dagens forskrift står det at det ikke gis momskompensasjon for «virksomhet som kommer (...) offentlige oppgaver til gode». Forslaget fra KLD er å kutte begrepet «til gode».

I frivilligheten kan det være vanskelig å definere hva som er offentlige oppgaver og hva som ikke er det. Det vil nok være vanskelig å komme med en entydig definisjon på hva dette er, og i så måte foreslår NVIO at «offentlige oppgaver» tas ut av forskriftens § 3 f da det fremdeles er avgrensninger mot virksomhet som har sterk organisatorisk tilknytning til det offentlige.

Hvis «offentlig virksomhet» ikke tas ut er det viktig at det gis en definisjon på hva dette kan være.

Frivillig innsats

Departementet sier de vil vurdere om sentralleddet bør gis en tydeligere plikt til å kvalitetssikre om vilkåret for frivillig innsats er oppfylt hos underlagte ledd. Det er ikke tydelig hva departementet legger i dette, men NVIO mener at ytterligere krav medfører merarbeid og innføring av ytterligere systemer for dokumentasjon. NVIO anser det tilstrekkelig at man oppgir at kravet til frivillig innsats i underleddet er oppfylt.

Forvaltningspraksis

Det bør åpnes for at sentralledd som fører momsregnskap kan søke etter dokumentert modell, samtidig som forenklet modell nyttes av underledd. Dette bør utredes nærmere, hvor man blant annet ser på om dette skal være et valg, kontra at det er et krav.

Departementet foreslår at det bør innføres krav til vedlegg til søknad etter forskriftens § 7, tredje ledd. Dette støttes, men bør ikke omfatte et krav til at sentralleddet skal innhente tilsvarende dokumentasjon fra alle underledd. For en organisasjon som NVIO vil dette innebære å innhente dette fra over 50 lokalforeninger, og vil være en oppgave som drar store ressurser.

Forenklingstiltak

Direkteutbetaling til underledd støttes, men sentralleddet bør være orientert hva som er utbetalt ved årsslutt da søknaden forutsettes skal gå gjennom sentralleddet. Det forutsettes videre at sentralleddet kontaktes hvis det er spørsmål vedrørende søknader fra underledd da søknaden har gått gjennom sentralleddet.

Det er foreslått at Lotteritilsynet skal hente godkjente årsregnskap fra Regnskapsregisteret fra de organisasjoner som har levert årsregnskapet sitt der. Dette støttes, men NVIO vil understreke at det ikke bør bli et krav at alle frivillige organisasjoner skal levere årsregnskapet i Regnskapsregisteret da dette vil medføre et merarbeid for en del av våre små lokalforeninger.

Fortløpende utbetaling til underledd støttes, forutsatt at sentralleddet får en oversikt ved årets slutt.

Øvrige tiltak

NVIO ser det som positivt at underledd med liten økonomi rapporterer til sentralleddet med en forenklet digital rapport og slipper kravet om signerte årsmøtepapirer, så lenge dette er et valt og ikke et pålegg.

Avslutning

NVIO takker for muligheten til komme med innspill til revisjon av momskompensasjonsordningen. Det er viktig å få på plass en regelstyrt ordning og verdsette frivilligheten fullt ut.

Det er samtidig viktig at pålegg som blir pålagt frivilligheten er mulig å gjennomføre da mye av det frivillige arbeidet foregår på fritiden til menneskene som er involvert. Hvis fritiden brukes til byråkrati og varsling, og at dette medfører at den frivillige føler at det blir lite effekt i saken man jobber for kan dette være med på å begrense den frivillige innsatsen i Norge. Kontraproduktive løsninger må unngås.

Vennlig hilsen



Bjørn Robert Dahl
generalsekretær